

โครงการของขั้วปีใหม่สำหรับประชาชน ประจำปี พ.ศ.2560 ของกระทรวงสาธารณสุข
“กระทรวงสาธารณสุขห่วงใยให้คนไทยสุขภาพดี รับปีใหม่ 2560”

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเป็นสาเหตุการเสียชีวิตที่สำคัญของประชาชนไทย โดยเฉพาะโรคหลอดเลือดหัวใจ พบว่าอัตราการตายเท่ากับ 28.92 ต่อประชากรแสนคน หรือ เท่ากับ 18,922 คน เฉลี่ยชั่วโมงละ 2 คน และโรคหลอดเลือดสมองมีอัตราการตายสูงสุด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี 2559 มีจำนวนตายจากโรคนี้ถึง 27,069 คน หรือเฉลี่ยทุกๆ 1 ชั่วโมง จะมีคนตายด้วยโรคหลอดเลือดสมองประมาณ 3 คน ทั้งนี้หากไม่สามารถป้องกันหรือลดปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้ จะทำให้เกิดการเจ็บป่วย มีภาวะแทรกซ้อน พิการและเสียชีวิตก่อนวัยอันควร และสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่โรคร้ายแรงนี้คือภาวะความดันโลหิตสูง เบาหวาน ภาวะน้ำหนักเกินหรือโรคอ้วน และการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์ ส่งผลให้มีภาระค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพและการสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

ทั้งนี้การป้องกันและดูแลสุขภาพด้วยตัวเองของประชาชนนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ตั้งแต่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี การเลือกรับประทานอาหารหรือหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การออกกำลังกาย และการมีองค์ความรู้ทางสุขภาพเบื้องต้นที่ถูกต้อง เช่น การเลือกใช้สมุนไพรหรือผลิตภัณฑ์สมุนไพรในการป้องกันและดูแลสุขภาพเบื้องต้นซึ่งนอกจากจะประชาชนจะเข้าถึงได้ง่าย ลดค่าใช้จ่าย ช่วยลดผลข้างเคียงและการใช้ยาที่ไม่สมเหตุผลแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมและคงไว้ซึ่งภูมิปัญญาและพืชสมุนไพรไทยอีกด้วย

นอกจากนี้ ความปลอดภัยของอาหารและสินค้าบริโภคก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคโดยตรง กระทรวงสาธารณสุขจึงให้ความสำคัญในการตรวจสอบอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารในท้องตลาดให้มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน โดยเฉพาะที่วางขายตามร้านค้าและตลาดทั่วประเทศ เพื่อให้ประชาชนมั่นใจและได้บริโภคอาหารที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพ

วัตถุประสงค์: 1) เพื่อคัดกรองโรคสำคัญคือเบาหวาน ความดันโลหิตสูงและภาวะน้ำหนักเกินหรือโรคอ้วน อันนำไปสู่โรคหลอดเลือดหัวใจและสมองซึ่งเป็นสาเหตุการตายและพิการที่สำคัญในประเทศไทย

2) เพื่อให้ความรู้เบื้องต้นในการดูแลสุขภาพและการป้องกันโรคด้วยตัวเองแก่ประชาชนทั่วไป

3) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เบื้องต้นที่ถูกต้องในเรื่องสมุนไพรไทยและผลิตภัณฑ์สมุนไพร รวมถึงมีความเชื่อมั่นในการใช้ในการดูแลสุขภาพเพิ่มมากขึ้น

4) เพื่อตรวจสอบอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพในท้องตลาดให้มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน ให้ประชาชนมีความมั่นใจและมีความปลอดภัยในการบริโภค

กลุ่มเป้าหมาย: ประชาชนทั่วไป

แนวทางการดำเนินงาน: สถานบริการสุขภาพทุกแห่งที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จัดกิจกรรมพร้อมกัน ตั้งแต่ 1-15 มกราคม 2560 โดยกิจกรรม ประกอบด้วย

1) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเพื่อเตรียมตัวก่อนเข้ารับการตรวจคัดกรองความดันโลหิตตามมาตรฐานการเจาะหาระดับน้ำตาลในเลือดปลายนิ้ว (DTX) การคำนวณดัชนีมวลกาย (BMI) เช่น การงดอาหารก่อนรับการตรวจ (รายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบ 43 แฟ้ม ในช่วงวันที่ 1-15 มกราคม 2560)

2) ให้ผลการตรวจ คำแนะนำ พร้อมเอกสารการปฏิบัติตัว (แบบฟอร์มตามโมเดลใน website สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์)

3) จัดแสดงมุมตัวอย่างสมุนไพรไทยพร้อมสรรพคุณและความรู้ด้านสมุนไพรให้สวยงามและน่าสนใจ ณ จุดบริการ เช่น ประดับต้นสมุนไพรแทนต้นคริสต์มาส หรือจัดแสดงตามแนววิถีชุมชนหรือศาสนาของตน พร้อมทั้งแจกตัวอย่างยาสมุนไพรไทยแก่ผู้เข้ารับบริการ (เช่น ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร มะขามป้อม ยาหอม รางจืด)

4) ตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร สินค้าอุปโภคและบริโภคตามร้านค้าและตลาดทั่วไป และรายงานผลการดำเนินงาน (รายงานผลตามแบบฟอร์มที่แนบใน website สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ : 1) ประชาชนได้รับการคัดกรองเบาหวาน ความดันโลหิต และภาวะน้ำหนักเกิน (โรคอ้วน) และได้รับแนวทางและคำแนะนำในการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง

2) ประชาชนมีความรู้ที่ถูกต้องและมีความมั่นใจเพิ่มขึ้นในการใช้สมุนไพรไทยในการดูแลสุขภาพของตนเอง

3) อาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มีอยู่ในท้องตลาดได้รับการตรวจสอบ ประชาชนมีความมั่นใจในการบริโภค

ผู้ประสานงาน : กรมควบคุมโรค , กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก , สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข